

Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 12 października 2017 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem – Artykuł 355 ust. 3 TFUE – Status Gibraltaru – Artykuł 49 TFUE – Artykuł 63 TFUE – Swoboda przedsiębiorczości – Swobodny przepływ kapitału – Sytuacja o charakterze wyłącznie wewnętrznym

W sprawie C-192/16

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) [sąd wyższej instancji (izba podatkowa i kanclerska), Zjednoczone Królestwo] postanowieniem z dnia 24 marca 2016 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 6 kwietnia 2016 r., w postępowaniu:

Stephen Fisher.

Anne Fisher,

Peter Fisher

przeciwko

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs,

przy udziale:

Her Majesty's Government of Gibraltar,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: M. Ilešič (sprawozdawca), prezes izby, A. Rosas, C. Toader, A. Prechal i E. Jarašiūnas, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

– w imieniu S. Fishera, A. Fisher i P. Fishera przez R. Mullana i H. Brown, barristers, oraz doradczynię S. Bedford, ,

* Język postępowania: angielski.

- w imieniu Her Majesty's Government of Gibraltar przez M. Llamasa, QC,
- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez D. Robertsona i S. Simmons, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez D. Ewarta, QC, i O. Jonesa, barrister,
- w imieniu rządu belgijskiego przez L. Van den Broeck oraz M. Jacobs, działające w charakterze pełnomocników, wspierane przez P. Vlaemmincka i R. Verbekego, advocaten,
- w imieniu rządu hiszpańskiego przez M.A. Sampola Pucurulla oraz A. Rubia Gonzáleza, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez R. Lyala i J. Samnaddę, działających w charakterze pełnomocników,

postanowiwszy, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, orzec w formie postanowienia z uzasadnieniem, zgodnie z art. 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem,

wydaje następujące

Postanowienie

- 1 Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 355 ust. 3 TFUE oraz art. 49 i 63 TFUE.
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Stephenem Fisherem, Anne Fisher oraz Peterem Fisherem a Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs (organem podatkowym i celnym Zjednoczonego Królestwa) w przedmiocie decyzji organu podatkowo-celnego określającej wysokość zobowiązania podatkowego skarżących za okres 2000–2008.

Ramy prawne

Prawo międzynarodowe

- 3 Rozdział XI Karty Narodów Zjednoczonych, podpisanej w San Francisco w dniu 26 czerwca 1945 r., zatytułowany „Deklaracja w sprawie obszarów nierządzących się samodzielnie”, zawiera art. 73, który stanowi:

„Członkowie Organizacji Narodów Zjednoczonych, ponoszący lub biorący na siebie odpowiedzialność za administrację obszarów, których ludność jeszcze nie osiągnęła pełnego samorządu, uznają zasadę, że interesy ludności tych obszarów stoją na pierwszym miejscu, i jako święte posłannictwo przyjmują obowiązek popierania w najwyższym stopniu dobrobytu ludności tych obszarów w ramach systemu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, ustalonego przez niniejszą kartę [...]”.

Status Gibraltaru

- 4 Gibraltar jest kolonią Korony Brytyjskiej. Nie wchodzi on w skład Zjednoczonego Królestwa.
- 5 W prawie międzynarodowym Gibraltar znajduje się na liście terytoriów nierządzących się samodzielnie w rozumieniu art. 73 Karty Narodów Zjednoczonych.

- 6 Zgodnie z prawem Unii Gibraltar stanowi terytorium europejskie, za którego stosunki zewnętrzne w rozumieniu art. 355 ust. 3 TFUE odpowiada państwo członkowskie i w stosunku do którego znajdują zastosowanie postanowienia traktatów. Akt dotyczący warunków przystąpienia Królestwa Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej i zmian traktatów (Dz.U. 1972, L 73, s. 14; zwany dalej „aktem przystąpienia z 1972 r.”) stanowi jednak, że niektóre części traktatu nie mają zastosowania do Gibraltaru.
- 7 Artykuł 28 aktu przystąpienia z 1972 r. stanowi:
„Akty instytucji Wspólnoty dotyczące produktów wskazanych w załączniku II do traktatu EWG i produktów podlegających w przypadku importu do Wspólnoty szczególnym zasadom wynikającym z realizacji wspólnej polityki rolnej, jak również akty dotyczące harmonizacji przepisów państw członkowskich w kwestii podatków obrotowych nie mają zastosowania do Gibraltaru, chyba że Rada, na wniosek Komisji, jednoznacznie zdecyduje inaczej”.
- 8 Zgodnie z art. 29 aktu przystąpienia z 1972 r. w związku z pkt 4 części I w załączniku I do tego aktu terytorium Gibraltaru jest wyłączone z obszaru celnego Unii.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 9 W okresie wystąpienia okoliczności stanu faktycznego, w odniesieniu do którego toczy się postępowanie główne, małżonkowie Stephen i Anne Fisher zamieszkiwali w Zjednoczonym Królestwie, w którym to państwie, wraz z dwójką swoich dzieci, Peterem i Dianne Fisher, mieli również miejsce zwykłego pobytu. Peter Fisher wyprowadził się ze Zjednoczonego Królestwa w lipcu 2004 r. Stephen Fisher i Peter Fisher są obywatelami brytyjskimi, podczas gdy Anne Fisher jest obywatelką irlandzką.
- 10 Począwszy od 1988 r. rodzina Fisherów posiadała 100% udziałów w spółce Stan James (Abingdon) Limited (zwanej dalej „SJA”), mającej siedzibę w Zjednoczonym Królestwie. Spółka ta prowadziła działalność w zakresie usług bukmacherskich, a w szczególności, począwszy od 1999 r., prowadziła stacjonarne punkty przyjmowania zakładów, przyjmowanie zakładów drogą telefoniczną („telebetting”) oraz dostarczała informacji o kursach innym bukmacherom. Spółka posiadała także oddział w Gibraltarze, zatrudniający sześciu pracowników przyjmujących zakłady z Niemiec, Irlandii i Hiszpanii.
- 11 W 1999 r. podmioty prowadzące działalność bukmacherską mające siedzibę w Zjednoczonym Królestwie zostały zobowiązane na mocy Betting and Gaming Duties Act 1981 (ustawy o zakładach i grach z 1981 r.) do rozliczania podatku od przyjmowanych zakładów, co w praktyce było finansowane w drodze opłaty w wysokości 9%, doliczanej do kwoty zakładu. Klient w Zjednoczonym Królestwie mógł złożyć zakład za pośrednictwem podmiotu świadczącego usługi bukmacherskie w innym państwie członkowskim, w którym to przypadku nie powstawał obowiązek zapłaty ww. podatku. Bukmacherów zagranicznych obowiązywał zakaz reklamy w Zjednoczonym Królestwie oraz zakaz współużytkowania dla celów przyjmowania zakładów zasobów i infrastruktury z podmiotem prowadzącym mającym siedzibę w Zjednoczonym Królestwie.
- 12 Od lipca 1999 r. SJA rozpoczęła przyjmowanie zakładów od klientów ze Zjednoczonego Królestwa za pośrednictwem oddziału w Gibraltarze. W dniu 29 lutego 2000 r. SJA przeniosła swoją działalność w zakresie przyjmowania zakładów przez telefon, w tym oddział działający w Gibraltarze, na rzecz spółki utworzonej zgodnie z prawem obowiązującym na Gibraltarze i mającej tam swoją siedzibę, a mianowicie na rzecz Stan James Gibraltar Limited (zwanej dalej „SJG”), której udziały należały w 100% do rodziny Fisherów.

- 13 W stosunku do Stephen, Petera oraz Anne Fisherów zostały wydane sporne decyzje podatkowe dotyczące okresu od 2000 do 2008 r. i opodatkowania ich w Zjednoczonym Królestwie podatkiem dochodowym z tytułu wygenerowanych przez SJG zysków z działalności handlowej. Decyzje te zostały wydane na podstawie art. 739 Income and Corporation Taxes Act 1988 (ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych z 1988 r.), mającego na celu zapobieganie unikaniu opodatkowania przez osoby fizyczne w drodze przeniesienia aktywów, w wyniku którego dochód zostaje wypłacony podmiotowi znajdującemu się poza Zjednoczonym Królestwem. W przypadkach objętych tym przepisem zbywca podlega opodatkowaniu podatkiem od dochodu jako podmiot zagraniczny, niezależnie od tego, czy taki dochód uzyskał, jeżeli mógł być go uzyskać i jeżeli był rezydentem Zjednoczonego Królestwa.
- 14 First-tier Tribunal (Tax Chamber) [sąd pierwszej instancji (izba podatkowa), Zjednoczone Królestwo] uznał, że przywołane przepisy znajdują zastosowanie w rozpatrywanej sprawie i że żaden zarzut wywodzony z prawa krajowego i podniesiony przez skarżących nie może zostać uznany za zasadny. Skarżący podnieśli jednak, że zgodnie z zasadami ustanowionymi w wyroku z dnia 12 września 2006 r., Cadbury Schweppes i Cadbury Schweppes Overseas (C-196/04, EU:C:2006:544), objęcie podatkiem dochodowym w okolicznościach danej sprawy było niezgodnym z prawem ograniczeniem prawa do korzystania ze swobody przedsiębiorczości ustanowionej w art. 49 TFUE lub swobodnego przepływu kapitału przewidzianego w art. 63 TFUE.
- 15 Sąd pierwszej instancji uznał, że S. i P. Fisherowie nie mogli powoływać się na art. 49 TFUE lub art. 63 TFUE, ponieważ siedziba SJG znajduje się na Gibraltarze, a przeniesienie aktywów nastąpiło pomiędzy terytorium Gibraltarze a terytorium Zjednoczonego Królestwa, w związku z czym sytuacja, która wystąpiła w postępowaniu głównym nie stanowi sytuacji transgranicznej, do której prawo Unii miałyby zastosowanie. Sąd pierwszej instancji stwierdził również, że z kolei A. Fisher mogła powoływać się na wspomniane postanowienia z uwagi na posiadane przez nią obywatelstwo irlandzkie i że w związku z tym nie mogła ona zostać objęta spornym podatkiem. Zarówno S. i P. Fisherowie, jak i administracja podatkowa i celna odwołały się od wyroku sądu pierwszej instancji.
- 16 Sąd odsyłający, rozpatrujący środek odwoławczy, uważa, że rozstrzygnięcie przedstawionych mu kwestii, dotyczących wykonywania swobody przedsiębiorczości oraz swobodnego przepływu kapitału przez obywateli Zjednoczonego Królestwa pomiędzy Gibraltarze i Zjednoczonym Królestwem, zależy w szczególności od statusu Gibraltarze z punktu widzenia prawa Unii i pozycji Gibraltarze wobec Zjednoczonego Królestwa z punktu widzenia tego prawa, a w szczególności w świetle art. 49 i 63 TFUE w związku z art. 355 ust. 3 TFUE. Sąd odsyłający wyjaśnia przy tym, że nie zwraca się do Trybunału o wyjaśnienie zgodności uregulowania – takiego jak sporne uregulowanie Zjednoczonego Królestwa – z prawem Unii, ponieważ sąd ów uważa, że jest w stanie wydać rozstrzygnięcie w sprawie po tym, jak uzyska odpowiedź na przedstawione przez siebie pytania prejudycjalne.
- 17 W tej sytuacji Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) [sąd wyższej instancji (izba podatkowa i kanclerska), Zjednoczone Królestwo] postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Do celów stosowania art. 49 TFUE (swoboda przedsiębiorczości) oraz w świetle konstytucyjnego stosunku pomiędzy Gibraltarze a Zjednoczonym Królestwem:
- a) Czy Gibraltarze i Zjednoczone Królestwo należy traktować w ten sposób, że wchodzi one w skład jednego państwa członkowskiego [...] do celów prawa Unii, a jeżeli tak, to czy niesie to ze sobą skutek tego rodzaju, że art. 49 TFUE nie ma zastosowania pomiędzy Zjednoczonym Królestwem a Gibraltarze, z wyjątkiem sytuacji, w jakich może mieć on zastosowanie wobec aktu wewnętrznego, lub alternatywnie [...] do celów stosowania art. 49 TFUE rozpatrywanego odrębnie w ten sposób, że artykuł ten nie ma zastosowania, z wyjątkiem sytuacji, w jakich może mieć on zastosowanie wobec aktu wewnętrznego?

alternatywnie,

b) Mając na uwadze postanowienie art. 355 ust. 3 TFUE, czy Gibraltar posiada konstytucyjny status odrębnego względem Zjednoczonego Królestwa terytorium w ramach Unii Europejskiej, skutkujący tym, że albo [...] korzystanie ze swobody przedsiębiorczości w stosunkach pomiędzy Gibraltarem a Zjednoczonym Królestwem należy traktować jako handel wewnątrzunijny do celów stosowania art. 49 TFUE, lub [...] art. 49 TFUE stosuje się w celu zakazania ograniczeń w korzystaniu ze swobody przedsiębiorczości przez obywateli Zjednoczonego Królestwa w Gibraltarze (jako odrębnym podmiocie)?

alternatywnie,

c) Czy Gibraltar należy traktować jako państwo trzecie lub terytorium trzecie w ten sposób, że prawo Unii ma zastosowanie wyłącznie w odniesieniu do wymiany handlowej pomiędzy Gibraltarem a Zjednoczonym Królestwem, w sytuacji gdy prawo Unii ma zastosowanie pomiędzy państwem członkowskim a państwem niebędącym państwem członkowskim?

alternatywnie,

d) Czy do celów stosowania art. 49 TFUE stosunek konstytucyjny pomiędzy Gibraltarem a Zjednoczonym Królestwem należy traktować w jeszcze inny sposób?

2) W jaki sposób, jeśli w ogóle, odpowiedź na powyższe pytania będzie odmienna, jeśli będą one rozpatrywane w kontekście art. 63 TFUE (a tym samym w odniesieniu do swobodnego przepływu kapitału) zamiast art. 49 TFUE?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

18 Zgodnie z art. 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odpowiedź na pytanie prejudycjalne można wywieść w sposób jednoznaczny z orzecznictwa, Trybunał może w każdej chwili, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, orzec w formie postanowienia z uzasadnieniem.

19 Wspomniany przepis należy zastosować w niniejszej sprawie.

20 Poprzez swoje pytania, rozpatrywane łącznie, sąd odsyłający pragnie w istocie ustalić, czy art. 355 ust. 3 TFUE w związku z art. 49 i 63 TFUE należy interpretować w ten sposób, że korzystanie przez obywateli brytyjskich ze swobody przedsiębiorczości względnie ze swobodnego przepływu kapitału pomiędzy Zjednoczonym Królestwem a Gibraltarem stanowi z punktu widzenia prawa Unii sytuację, której wszystkie elementy ograniczają się do obrębu jednego państwa członkowskiego.

21 Na wstępie należy zauważyć, że sąd odsyłający – na którym spoczywa obowiązek dokonania w świetle okoliczności konkretnej sprawy zarówno oceny konieczności uzyskania orzeczenia w trybie prejudycjalnym dla wydania przez niego rozstrzygnięcia w sprawie, jak i znaczenie zadanych pytań dla owego rozstrzygnięcia (wyrok z dnia 27 czerwca 2017 r., *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania*, C-74/16, EU:C:2017:496, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo) nie pyta Trybunału o zgodność z prawem Unii uregulowania takiego jak sporne w postępowaniu głównym uregulowanie Zjednoczonego Królestwa, na podstawie którego zostały wydane sporne decyzje podatkowe, ani o to, czy w okolicznościach stanowiących tło dla postępowania głównego istnieje element stanowiący łącznik z prawem Unii, co prowadziłoby do zastosowania art. 49 i 63 TFUE, ponieważ obowiązek dokonania odnośnych ustaleń spoczywa na tymże sądzie odsyłającym.

22 Sąd odsyłający ogranicza się w istocie do zwrócenia się o udzielenie wyjaśnień w kwestii stosunku zachodzącego z punktu widzenia prawa Unii pomiędzy Zjednoczonym Królestwem a Gibraltarem, tak by móc ustalić, czy – dla celów stosowania art. 49 i 63 TFUE – te dwa terytoria należy traktować jako jedno i to samo państwo członkowskie.

- 23 W tych okolicznościach należy zauważyć, że Trybunał orzekł już w pkt 56 wyroku z dnia 13 czerwca 2017 r., *The Gibraltar Betting and Gaming Association (C-591/15, EU:C:2017:449)*, iż art. 355 ust. 3 TFUE w związku z art. 56 TFUE należy interpretować w ten sposób, że świadczenie usług przez podmioty mające siedzibę w Gibraltarze na rzecz osób mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Zjednoczonym Królestwie stanowi, z punktu widzenia prawa Unii, sytuację, której wszystkie elementy ograniczają się do obrębu jednego państwa członkowskiego.
- 24 W kwestii tej należy – w pierwszej kolejności – zauważyć, że o ile sąd odsyłający przywołuje w postanowieniu odsyłającym art. 49 i 63 TFUE oraz art. 355 ust. 3 TFUE, z postanowienia odsyłającego wydaje się jednak wynikać, że okoliczności stanu faktycznego leżącego u podstaw sporu stanowiącego przedmiot postępowania głównego miały miejsce w latach 2000–2008 i pochodzą w związku z tym z okresu poprzedzającego wejście w życie traktatu z Lizbony. Mimo iż tak jest, treść owych przepisów jest w każdym razie identyczna z treścią art. 43 i 56 WE oraz art. 299 pkt 4 WE, mających zastosowanie przed wejściem w życie traktatu z Lizbony.
- 25 Po drugie, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zarówno art. 56 TFUE, ustanawiający swobodę świadczenia usług, jak i art. 49 i 63 TFUE, ustanawiające odpowiednio swobodę przedsiębiorczości oraz swobodny przepływ kapitału nie znajdują zastosowania do sytuacji, której wszystkie elementy ograniczają się do obrębu jednego państwa członkowskiego (zob. podobnie wyroki: z dnia 15 listopada 2016 r., *Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874*, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo, a także z dnia 13 czerwca 2017 r., *The Gibraltar Betting and Gaming Association, C-591/15, EU:C:2017:449*, pkt 33).
- 26 Po trzecie, art. 49 i 63 TFUE, podobnie jak art. 56 TFUE, którego dotyczyła sprawa, w której w dniu 13 czerwca 2017 r. został wydany wyrok *The Gibraltar Betting and Gaming Association (C-591/15, EU:C:2017:449)*, znajdują – zgodnie z art. 355 ust. 3 TFUE – zastosowanie do Gibraltaru. Wyłączenie stosowania względem Gibraltaru przewidzianych w akcie o przystąpieniu z 1972 r. aktów Unii obowiązujących w pewnych dziedzinach prawa nie dotyczy bowiem ani swobody przedsiębiorczości, ani swobodnego przepływu kapitału, ustanowionych w owych art. 49 i 63 TFUE.
- 27 W tych okolicznościach nie można przyjąć innej wykładni art. 355 ust. 3 TFUE w związku z art. 49 i 63 TFUE aniżeli wykładnia art. 355 ust. 3 TFUE w związku z art. 56 TFUE, dokonana przez Trybunał w wyroku z dnia 13 czerwca 2017 r., *The Gibraltar Betting and Gaming Association (C-591/15, EU:C:2017:449)*.
- 28 W kwestii tej Trybunał sprecyzował w pkt 36 ww. wyroku, że okoliczność, iż Gibraltar nie wchodzi w skład Zjednoczonego Królestwa, nie może być decydująca dla ustalenia, czy w celu zastosowania postanowień dotyczących podstawowych swobód dwa terytoria mogą być traktowane jako jedno państwo członkowskie.
- 29 W tym celu Trybunał dokonał, w pierwszej kolejności, analizy warunków, w których art. 56 TFUE stosuje się do Gibraltaru, by dojść następnie, w pkt 39 tego samego wyroku, do wniosku, że jako iż art. 355 ust. 3 TFUE rozszerza zakres stosowania przepisów prawa Unii na terytorium Gibraltaru, z zastrzeżeniem wyłączeń, które nie dotyczą swobody świadczenia usług, ów art. 56 TFUE znajduje zastosowanie do Gibraltaru na tych samych zasadach co względem Zjednoczonego Królestwa.
- 30 Sytuacja musi wyglądać tak samo, jeżeli chodzi o art. 49 i 63 TFUE, które zgodnie z art. 355 ust. 3 TFUE – i co zostało już stwierdzone w pkt 26 niniejszego postanowienia – znajdują w pełni zastosowanie na terytorium Gibraltaru. Nie ma w tej kwestii znaczenia okoliczność, że art. 49 i 63 TFUE są stosowane względem Zjednoczonego Królestwa jako państwa członkowskiego, a względem Gibraltaru – jako terytorium europejskiego, za którego stosunki zewnętrzne w rozumieniu art. 355 ust. 3 TFUE odpowiada państwo członkowskie (zob. podobnie wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., *The Gibraltar Betting and Gaming Association, C-591/15, EU:C:2017:449*, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 31 W drugiej kolejności Trybunał zauważył, że brak innych elementów, które – dla celów stosowania art. 56 TFUE, znajdującego zastosowanie do obydwu terytoriów – umożliwiałyby uznanie stosunku pomiędzy Gibraltarem z Zjednoczonym Królestwem za podobny do stosunku pomiędzy dwoma państwami członkowskimi. Trybunał wyjaśnił w tym względzie, że traktowanie wymian handlowych między Gibraltarem a Zjednoczonym Królestwem w sposób podobny do wymian między dwoma państwami członkowskimi prowadziłoby raczej do zanegowania uznanego w art. 355 ust. 3 TFUE związku pomiędzy tym terytorium a tym państwem członkowskim (zob. podobnie wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., *The Gibraltar Betting and Gaming Association*, C-591/15, EU:C:2017:449, pkt 41, 42). Taka sama wykładnia znajduje zastosowanie w odniesieniu do art. 49 i 63 TFUE.
- 32 Z powyższych rozważań wynika, że art. 355 ust. 3 TFUE w związku z art. 49 i 63 TFUE należy interpretować w ten sposób, że korzystanie przez osoby będące obywatelami Zjednoczonego Królestwa ze swobody przedsiębiorczości lub swobodnego przepływu kapitału pomiędzy Zjednoczonym Królestwem a Gibraltarem stanowi, z punktu widzenia prawa Unii, sytuację, której wszystkie elementy ograniczają się do obrębu jednego państwa członkowskiego.
- 33 Wykładni tej nie można podważyć w oparciu o argumenty rządu Gibraltaru, zgodnie z którymi taka wykładnia prowadziłaby do naruszenia określonego w art. 26 TFUE celu dotyczącego zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz celu dotyczącego włączenia Gibraltaru do tego rynku, do czego, zdaniem owego rządu, dąży art. 355 ust. 3 TFUE.
- 34 Należy w tym względzie zauważyć, że zgodnie z samym brzmieniem art. 26 ust. 2 TFUE przepis ten przewiduje mianowicie, że rynek wewnętrzny obejmuje obszar bez granic wewnętrznych, w którym jest zapewniony swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału, zgodnie z postanowieniami traktatów, przy czym art. 49 i 63 TFUE stanowią takie postanowienia odnoszące się do swobody przedsiębiorczości i swobodnego przepływu kapitału. Jednakże, co zostało przypomniane w pkt 25 niniejszego postanowienia, art. 49 i 63 TFUE znajdują zastosowanie, w sytuacji gdy występuje element transgraniczny.
- 35 Taka wykładnia nie wyłącza jednak zastosowania art. 49 i 63 TFUE do terytorium Gibraltaru. Postanowienia te znajdują mianowicie w pełni zastosowanie do tego terytorium zgodnie z art. 355 ust. 3 TFUE na tych samych warunkach, jak te przewidziane dla wszystkich pozostałych terytoriów Unii, do których stosują się te postanowienia, w tym dotyczących wymogu istnienia elementu transgranicznego (zob. podobnie wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., *The Gibraltar Betting and Gaming Association*, C-591/15, EU:C:2017:449, pkt 47).
- 36 Rozważania dotyczące statusu Gibraltaru w świetle krajowego prawa konstytucyjnego i prawa międzynarodowego także nie podważają tej wykładni, co Trybunał stwierdził już w istocie w pkt 49–55 swojego wyroku z dnia 13 czerwca 2017 r., *The Gibraltar Betting and Gaming Association* (C-591/15, EU:C:2017:449).
- 37 Jeżeli chodzi natomiast o argumenty wywodzone z prawa międzynarodowego, Trybunał przypomniał, że bezsporne jest, iż Gibraltar figuruje na liście terytoriów nierządzących się samodzielnie w rozumieniu art. 73 Karty Narodów Zjednoczonych. Wykładnia art. 355 ust. 3 TFUE w związku z art. 49 i 63 TFUE, przedstawiona w pkt 32 niniejszego postanowienia nie ma żadnego wpływu na status terytorium Gibraltaru w świetle prawa międzynarodowego i nie może być rozumiana w ten sposób, że narusza ona status terytorium odrębnego (zob. podobnie wyrok z dnia 13 czerwca 2017 r., *The Gibraltar Betting and Gaming Association*, C-591/15, EU:C:2017:449, pkt 52, 54).
- 38 Z powyższych rozważań wynika, że na przedstawione pytania należy odpowiedzieć, iż art. 355 ust. 3 TFUE w związku z art. 49 i 63 TFUE należy interpretować w ten sposób, że korzystanie przez osoby będące obywatelami Zjednoczonego Królestwa ze swobody przedsiębiorczości lub swobodnego

przepływu kapitału pomiędzy Zjednoczonym Królestwem a Gibraltarem stanowi, z punktu widzenia prawa Unii, sytuację, której wszystkie elementy ograniczają się do obrębu jednego państwa członkowskiego.

W przedmiocie kosztów

- ³⁹ Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 355 ust. 3 TFUE w związku z art. 49 i 63 TFUE należy interpretować w ten sposób, że korzystanie przez osoby będące obywatelami Zjednoczonego Królestwa ze swobody przedsiębiorczości lub swobodnego przepływu kapitału pomiędzy Zjednoczonym Królestwem a Gibraltarem stanowi, z punktu widzenia prawa Unii, sytuację, której wszystkie elementy ograniczają się do obrębu jednego państwa członkowskiego.

Podpisy